

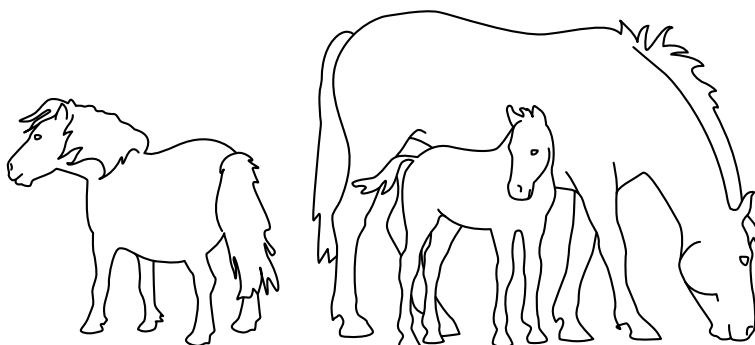

Djurskyddsbestämmelser **Häst**

Innehåll

Om djurskyddsbestämmelserna	5
Viktiga regler	5
Skötsel	6
Stallmiljö	10
Måttbestämmelser	13
Förprovning av djurstallar	17
Transport av hästar	22
Träning och tävling med hästar	27
Tillstånd för verksamhet med hästar	28
Om reglerna inte följs	30
Lagstiftning	30
Vill du veta mer?	31

Om djurskyddsbestämmelserna

I denna broschyr kan du läsa om hur du ska hålla och sköta din häst. Vi informerar inte om alla djurskyddsregler utan bara de viktigaste reglerna och de vanligaste frågorna. De fullständiga reglerna kan du ladda ned på Jordbruksverkets webbplats. Din häst är beroende av att du följer djurskyddsreglerna. Bestämmelserna sätter en lägstanivå och talar om vad som minst måste vara uppfyllt för att din häst ska ha möjlighet att må bra och kunna bete sig på ett naturligt sätt. Den nivå som är optimal för din häst är oftast högre än den i bestämmelserna.

Viktiga regler

Här listas ett urval regler som är viktiga att tänka på.

- Vid behov ska du skydda din hästs hovar med skor eller liknande.
- Du bör inte klippa din hästs känselhår.
- Du ska se till att hästens utrustning passar och inte skadar hästen.
- Du ska bara använda täcke när det verkligen behövs.
- Du ska ge din häst tillräckligt med grovfoder varje dag.
- Din häst ska ha möjlighet att äta under lång tid.
- Du ska se till att din häst inte blir över- eller underviktig.
- Du får inte använda taggtråd till att stängsla in din häst.
- Din häst ska få sitt behov av social kontakt tillgodosett.
- Du inte får hålla din häst i spilta mer än 16 timmar/dygn.
- Boxväggar, boxdörrar och skiljeväggar mellan spiltor ska vara utformade så att hästens behov av social kontakt blir tillgodosett.
- Din häst varje dag ska ges möjlighet att röra sig fritt i sina naturliga gångarter.

Skötsel

Du ska behandla din häst väl och du ska skydda den mot onödigt lidande och sjukdom. Hästen ska hållas och skötas i en god djurmiljö och på ett sätt som är bra för dess hälsa och ger den möjlighet att bete sig naturligt.

- Om din häst blir sjuk eller skadad ska du snarast se till att den får nödvändig vård. Om det behövs ska du tillkalla veterinär.
- Du ska hålla din häst tillfredsställande ren.
- Inspektera din hästs hovar regelbundet och låt verka dem vid behov. Du ska se till att din hästs hovar skyddas med skor eller liknande om det finns behov av detta.
- Du får inte styra din hästs beteende med utrustning eller anordningar som ger hästen en elektrisk stöt. Elstängsel och elavvisare på fodervagnar är tillåtet.
- Vid fölning ska stoet ha möjlighet att gå undan om inte fölningen sker i en fölningsbox. En fölningsbox ska ha speciella mått som du kan läsa mer om under rubriken ”Måttbestämmelser” på sidan 13.
- Vid halka ska du vidta sådana åtgärder att din häst kan förflytta sig säkert.
- Du ska se till att din hästs utrustning är väl anpassad, utformad och i sådant skick att den inte orsakar hästen någon skada eller sjukdom.
- Du bör bara sätta på hästen ett täcke om det behövs som skydd mot kyla, väta eller insekter.
- Du bör inte klippa din hästs känselhår.
- Om din häst går i skrittmaskin bör du övervaka hästen kontinuerligt.
- Se till att din häst inte utsätts för allvarliga angrepp av insekter under sommaren.

Hästar ska skyddas mot onödigt lidande och ges möjlighet att bete sig naturligt.

Din hästs behov av social kontakt ska tillgodoses. Helst ska din häst ha kontakt med andra hästar men det kan fungera med ett annat flockdjur, som till exempel får eller nötkreatur, om detta räcker för att din häst ska må bra.

Om din häst står avskilt i ett stall kan hästen visa tecken på att den behöver mer kontakt med andra hästar i stallet. Var uppmärksam på det och ordna då så att din häst får den sociala kontakt som den behöver.

Se till din häst varje dag

Du ska hålla din häst så att någon kan se till den minst en gång per dag. Nyfödda, sjuka eller skadade djur och djur som betar sig onormalt ska du se till oftare. Högräktiga ston ska du också se till oftare, särskilt vid tiden kring fölningen.

Foder och vatten

Varje dag ska du ge din häst foder av god kvalitet och lämplig struktur. Fodergivan ska garantera att din häst får en tillräcklig och välbalanserad näringstillförsel. Du ska ge din häst grovfoder i tillräcklig mängd, så att hästens behov av växtfiber och sysselsättning tillgodoses. Du ska också se till att din hästs behov av långa ättider tillgodoses och att hästen inte blir över- eller underviktig.

Dricksvattnet till din häst ska vara av god kvalitet. Din häst bör ha fri tillgång till dricksvatten. Om din häst inte har fri tillgång till vatten ska den ha möjlighet att dricka sig otörstig minst två gånger om dagen, jämnt fördelat över dygnet.

Utfodrings- och vattningssystem ska vara utformade och placerade så att din häst kan äta och dricka lugnt och naturligt.

Automatiska vattenkoppar bör ha ett flöde på minst sex liter per minut. Du bör kontrollera att vattenkopparna fungerar varje dag. Om det är minusgrader bör vattnet frostskyddas.

Avvänjning av föl

Du bör inte vänja av ditt föl innan det är fem månader gammalt. När du ska vänja av ditt föl bör du använda något av följande sätt:

- Naturlig avvänjning innebär att fölet får gå med stoet ända till dess att stoet inte längre tillåter att fölet diar.
- Stegvis avvänjning innebär att fölet vistas med andra föl eller i ett utrymme bredvid stoet under en del av dygnet. Resten av dygnet får fölet fortfarande gå med stoet.
- Avvänjning med hjälp av fölgrupp innebär att fölet går direkt från stoet till en grupp med föl som den känner igen.

Din häst
måste kunna
dricka sig otörstig
minst två gånger
per dygn.

Uppbindning i spilta

Det är tillåtet att binda hästen i en spilta. Då ska du använda löpande grimskافت och grimma eller halsrem. Vid uppbindning i spilta måste din häst kunna vila med huvudet mot underlaget då den ligger ned. Du får inte hålla din häst bunden i spilta mer än 16 timmar per dygn.

Liggplatser ska hållas rena och torra.

I hagen ska hästen kunna röra sig fritt i sina naturliga gångarter.

Utegångsdjur ska ha tillgång till ligghall eller annan byggnad.

Uppbindning utan spilta

Du får tillfälligt hålla en häst bunden på annan plats än i spilta. Då ska hästen vara bunden i grimma, halsrem eller motsvarande och du ska också hålla hästen under uppsikt. Exempel på situationer när du kan behöva binda din häst tillfälligt är då du ryktar den eller när hovslagaren skor din häst.

Renhållning

Du ska hålla rent i stallet och i andra förvaringsutrymmen för din häst. Ströbäddar och ströade liggplatser ska hållas torra och rena. Strömedlet ska vara lämpligt för din häst och ha bra kvalitet. Du ska rengöra hela stallet noggrant minst en gång varje år.

Utevistelse och betesgång

Du ska se till att din häst dagligen har möjlighet att röra sig fritt i sina naturliga gångarter. Detta kan ske i rasthage eller motsvarande.

Betesmarker, rasthagar och drivningsvägar ska vara fria från föremål som din häst kan skada sig på. Du ska se till att stängsel är väl upp-satta och underhållna. Stängslen ska vara utformade så att hästen inte löper risk att skada sig på dem. Stängseltrådar och stängselnät ska vara väl sträckta. Du får inte ha taggtrådsstängsel till hästarna.

När du håller din häst på bete får hästens rörelsefrihet inte begränsas genom att du binder upp den eller fäster ett hindrande föremål vid den. Rörelsefriheten får heller inte begränsas genom att du binder ihop olika delar av hästens kropp eller genom att du binder samman hästen med ett annat djur.

Där marken belastas hårt av hästar ska den vara dränerad eller naturligt ha motsvarande egenskap.

Utevistelse på vintern och ligghallar

Under den kalla årstiden (den tid då betestillväxt inte sker) får hästar hållas ute upp till 16 timmar per dygn utan tillgång till ligghall. Om du vill hålla din häst ute mer än 16 timmar per dygn måste hästen vara lämpad för det.

Om din häst är ute mer än 16 timmar per dygn under den kalla årstiden ska den ha tillgång till ligghall eller annan byggnad som ger hästen skydd mot väder och vind, samt en torr och ren liggplats. En ligghall för hästar bör normalt bestå av tre väggar och ett tak. Den öppna långsidan bör i normalfallet ha söderläge. Även terräng, underlag och andra yttre förhållanden måste vara lämpliga.

Drivning

Ta hänsyn till följande när du ska driva din häst:

- Hantera din häst lugnt.
- Din häst ska ha tillräckligt med utrymme för att kunna förflytta sig och ska tydligt kunna uppfatta drivvägen.

Operativa ingrepp

Om din häst behöver genomgå ett operativt ingrepp ska detta göras av en veterinär. Även annan behandling som kan orsaka din häst lidande ska utföras av en veterinär eller annan djurhälsopersonal.

Huvudregeln är att ett operativt ingrepp endast får göras om det är nödvändigt av veterinärmedicinska skäl. Men det är tillåtet för en veterinär att kastrera, identitetsmärka och ta bort vargtänder på din häst även om det inte finns veterinärmedicinska skäl.

Endast veterinärer eller personer som fått särskild utbildning har rätt att märka hästar genom att inplantera mikrochip eller utföra frysmärkning.

Avel

Avel som kan medföra lidande för hästar är förbjuden. En häst får inte användas i avel om det medför en hög risk för dödfödslar, defekter hos fölen eller någon annan egenskap som kan riskera att djuren utsätts för lidande eller hindrar djuren att bete sig naturligt.

Operativa
ingrepp ska
utföras av
veterinär.

Stallmiljö

Stallar och andra förvaringsutrymmen ska ge din häst skydd och vara så rymliga att alla hästar i utrymmet kan ligga samtidigt och röra sig obehindrat. Utrymmena ska utformas så att din häst kan bete sig naturligt.

Inredning

Inredning och utrustning i stallet får inte riskera att skada din häst eller på något annat sätt vara en risk för hästens hälsa. Du ska se till att boxväggar eller boxdörrar, samt skiljeväggar mellan spiltor, är utformade så att din hästs sociala behov tillgodoses.

Spiltor

När du bygger nytt, eller bygger om och det krävs förprovning får du inte bygga nya spiltor som ska användas för din hästs dygnsvila. De spiltor som du redan har får du fortfarande använda för hästens dygnsvila. Det är tillåtet att bygga spiltor som ska användas för till exempel utfodring och skötsel av din häst.

Boxväggar och spiltskiljeväggar

Boxväggar, boxdörrar och skiljeväggar mellan spiltor ska vara utformade så att skaderisken minimeras. Din häst ska inte kunna fastna med till exempel hovar eller käke. Tillverkningsmaterialet måste kunna stå emot hästsparkar.

Golv

Golv och liggytor ska ha en jämn och halkfri yta. Golv i spiltor och boxar ska vara försedda med strö eller på annat sätt konstruerade så att din häst får god liggkomfort.

Fönster och belysning

Ett häststall ska ha fönster eller andra insläpp för dagsljus. Stallet ska vara försett med belysning som inte orsakar din häst obehag. Belysningen ska göra det möjligt för dig att se till din häst utan svårighet. Kravet på belysning gäller inte i ligghallar för utegångsdjur, där kan belysning vara ordnad på något annat sätt.

Fönster, belysningsanordningar och elektriska ledningar som din häst kan nå, ska vara utförda så att det inte finns risk att hästen skadas på dem.

Stall ska vara så rymliga att alla djur kan ligga ner samtidigt.

Golv i spiltor och boxar ska ge god liggkomfort.

Hästar ska ha tillgång till dagsljus.

Utrymme för sjuka hästar

Om du normalt håller dina hästar i grupp eller i spilta ska du ha möjlighet att ta hand om hästar som blir sjuka eller av annan anledning behöver särskild vård i ett närbeläget utrymme. Hästen ska där kunna hållas individuellt och lösgående. Utrymmet för sjuka hästar ska ha ett klimat som hästarna är vana vid. För hästar som går ute under den kalla årstiden ska utrymmet kunna värmas upp eller på annat sätt vara anpassat så att hästarnas behov av termisk komfort tillgodoses. Utrymmet bör vara stort nog att hysa var 25:e häst.

Stallklimat

Klimatet i stallet ska vara anpassat till din häst och sättet hästen hålls på. Du ska se till att din häst alltid får frisk luft. Det får inte strömma luft från utgödslingen till stallet. Du ska se till att stallet inte blir fuktigt, eftersom din hästs luftvägar kan skadas av fuktig stallmiljö. Din häst får endast tillfälligt utsättas för luftföroreningar. I mekaniskt ventilerade stallar ska det finnas nödventilation.

Buller

Buller ska hållas på en låg nivå. Bullret i stallar får inte ha en sådan nivå och frekvens att det påverkar din hästs hälsa negativt. I stall får hästar endast tillfälligtvis utsättas för mekaniskt buller som överstiger 65 dBA.

Elavbrott

Du ska ha en godtagbar plan för hur djurskyddet ska upprätthållas vid elavbrott.

Brandskydd

Om du bygger ett nytt stall, eller bygger om eller till ett gammalt stall, ska du se till att det finns ett byggnadstekniskt skydd mot brand. Byggnaden ska också utformas så att det finns möjlighet att rädda djuren om det skulle börja brinna. Du bör följa Lantbrukets Brandskyddskommittés rekommendationer.

Stallklimatet ska vara anpassat till djuren.

Måttbestämmelser

Här nedan kan du se vilka mått som gäller för inredningen i stallet. Dessa mått är minsta mått för normal inredning.

Mått för spiltor

Spiltmåten är optimala mått som inte får underskridas eller markant överskridas.

Mått för uppställningsspiltor

Hästens mankhöjd (m)	Spiltans längd (m)	Spiltans bredd (m)	Skiljeväggens höjd exkl.galler (m)
<0,85	1,50	1,00	0,80
0,86–1,07	1,80	1,15	0,95
1,08–1,30	2,15	1,40	1,15
1,31–1,40	2,35	1,50	1,25
1,41–1,48	2,45	1,60	1,30
1,49–1,60	2,65	1,75	1,40
1,61–1,70	2,85	1,85	1,50
>1,71	3,00	2,00	1,60

Mått för ätspiltor

Hästens mankhöjd (m)	Spiltans längd (m)	Spiltans bredd (m)
<0,85	1,40	0,50
0,86–1,07	1,75	0,50
1,08–1,30	2,10	0,55
1,31–1,40	2,30	0,60
1,41–1,48	2,40	0,65
1,49–1,60	2,60	0,70
1,61–1,70	2,75	0,75
>1,71	2,90	0,80

Mått för boxar

När det gäller box och ligghallsmått är det ofta bättre att ha större mått än de mått som vi anger här nedan.

Box för individuell uppstallning

Hästens mankhöjd (m)	Boxens area (m ²)*	Kortaste sida (m)
<0,85	3	1,50
0,86–1,07	4	1,60
1,08–1,30	5	1,90
1,31–1,40	6	2,10
1,41–1,48	7	2,20
1,49–1,60	8	2,35
1,61–1,70	9	2,50
>1,71	10	2,70

* Vid korttidsuppställning får arean minskas till 85 % av angivna mått

Fölningsbox och box för uppstallning av sto med föl

Mankhöjd (m)	Area (m ²)	Kortaste sida (m)
<0,85	3,5	1,6
0,86–1,07	4,5	1,9
1,08–1,30	6,5	2,3
1,31–1,40	7,5	2,5
1,41–1,48	8,5	2,6
1,49–1,60	10,0	2,8
1,61–1,70	11,0	3,0
>1,71	13,0	3,2

Sto med föl får hållas tillsammans i detta utrymme fram till och med fölets sjätte månad. Därefter ska de hållas i utrymme motsvarande gruppbox.

Utrymme per häst vid grupphållning

Gruppbox

Hållningsform	Boxstorlek
Vuxna hästar	100 % av arean för vuxen häst i enhästbox
Sto med föl	100 % av arean för individuell uppstallning
Unghästar 12–24 månader	75 % av arean för vuxen häst i enhästbox
Unghästar 5–12 månader	50 % av arean för förväntad vuxenstorlek

Ligghall utan utfodring i hallen

Hållningsform	Boxstorlek
Vuxna hästar	80 % av arean för vuxen häst i enhästbox
Sto med föl	80 % av arean för fölningsbox
Unghästar 12–24 månader	60 % av arean för vuxen häst i enhästbox
Unghästar 5–12 månader	40 % av arean för vuxen häst

Ligghall med utfodring

Har du ligghall med utfodringsanordning gäller samma mått som för ligghallar utan utfodring. Du får alltså inte räkna med utfodringsytan när du räknar ut arean. Utfodrar du istället dina hästar lösa inne i ligghallen gäller samma utrymmeskrav som för gruppbox.

Utrymme per häst vid grupphållning gäller även om hästarna vistas ute.

Takhöjd

Hur hög takhöjd du behöver ha i ditt stall beror på hur hög din häst är. Du räknar ut hur högt tak du minst behöver ha genom att multiplicera hästens mankhöjd med 1,5. Takhöjden får inte vara lägre än 220 cm. Du mäter takhöjden från den nivå som hästen står på till lägsta byggnadsdetalj, exempelvis en takbjälke ovanför det utrymme där hästen står. Exempel på beräkning ser du på sid 16.

Exempel på beräkning av takhöjd

Mankhöjd	Lägsta tillåtna takhöjd (cm)
150 cm x 1,5	225
160 cm x 1,5	240
170 cm x 1,5	255

Dörrar

Boxdörrar och stalldörrar bör vara 1,2 x 2,2 meter.

Stallgångar

För att din stallgång ska vara säker bör den ha de mått som står nedan.

Mått för stallgångar

Typ av stallgång	Bredd (m)
mellan två spiltrader i ridskolestall	3,5
mellan två boxrader eller mellan boxrad och vägg	2,5
mellan två boxrader när anspänning sker i stallgången	3,5
bakom hästar som hålls i spilta	3,0

Förprovning av djurstallar

Förprovning är en form av bygglov som du behöver ansöka om hos länsstyrelsen när

- du ska bygga nytt, bygga om eller bygga till och det du bygger är djurstallar, hägn eller andra förvaringsutrymmen för djur.
- du vill inreda eller använda en byggnad som djurstall som tidigare använts för något annat än sådan djurhållning eller djuruppfödning som du planerar att använda den till.

Åtgärden ska vara avsedd för hästar, djur som föds upp eller hålls för produktion av livsmedel, ull, skinn eller pälsar eller för undervisningsdjur som inte hålls som försöksdjur.

Vid en förprovning bedömer länsstyrelsen om dina byggplaner uppfyller kraven som gäller för

- mått och utrymmen
- inredning, liggytor och utgödslingssystem
- utfodrings- och dricksvattenanordningar
- stallklimat och luftkvalitet
- brandskydd

Du ansöker om förprovning hos länsstyrelsen.

Så här går förprovningen till

Du beställer ansökningshandlingar

Du beställer ansökningsblanketten hos din länsstyrelse eller laddar ner dem från Jordbruksverkets webbplats. Var noga med att du använder rätt blankett när du ansöker om förprovning. Den blankett du ska använda har nummer D173 A och heter *Ansökan – förprovning av häststall enligt djurskyddsförordningen* (1988:539). Ta gärna tidigt kontakt med länsstyrelsens byggnadskonsulent. Då kan du få mer detaljerad information om

- hur handläggningen går till
- hur lång handläggningstiden är
- vilka regler som gäller och
- annan information som underlättar förprovningen.

Detta ska du skicka med

Är dina ansökningshandlingar riktigt ifyllda är det lättare för länsstyrelsen att göra en snabb förprovning. Tänk därför på att:

- skicka med tydliga och detaljerade ritningar. Se till att ritningarna är skalenliga och var noga med att sätta ut mått på dem. Du ska skicka med både din planritning, sektionsritning och situationsplan som visar byggnadens placering på gården.
- beskriva inredning, utrustning och tekniska system. Du kan till exempel hänvisa till ritningarna eller skicka med bilagor som broschyrer och funktionsbeskrivningar.
- om du bygger mer omfattande så kan det ibland vara lättare att beskriva de olika funktionerna separat, till exempel i bilagor eller broschyrer.

- när du bygger enklare byggen, till exempel en ligghall, kan du oftast redovisa de flesta av uppgifterna på plan- och sektionssritningarna.

Du får ett beslut

När du lämnat in dina ansökningshandlingar kommer länsstyrelsen att granska dessa. Om det saknas uppgifter i dina ansökshandlingar kommer de att begära att du kompletterar handlingarna. När de sedan anser att din ansökan är komplett ska du få ett beslut från dem inom åtta veckor.

Är du inte nöjd med beslutet kan du överklaga det hos förvaltningsrätten. Hur det går till att överklaga kan du läsa om i beslutet.

Nu kan du börja bygga

Efter att du fått ett beslut där länsstyrelsen godkänner din ansökan får du börja bygga. Du måste vara färdig med ditt bygge inom 3 år från det att de meddelat sitt förprövningsbeslut.

Om du inte fått ett beslut från länsstyrelsen inom åtta veckor räknat från den tidpunkt din ansökan är komplett gäller inte längre kravet på förprövning för den åtgärd som du ansökte om. Det betyder att du då får påbörja och genomföra åtgärden. Observera dock att du då tar eget ansvar för att utrymmet utformas och används på ett sätt som är tillåtet enligt djurskyddsbestämmelserna. Om utrymmet inte uppfyller bestämmelserna kan länsstyrelsen kräva att du i efterhand åtgärdar bristerna eller förbjuda fortsatt djurhållning i utrymmet om bristerna är allvarliga.

Du får inte börja bygga förrän länsstyrelsen godkänt förprövningen

Länsstyrelsen besiktigar det du byggt

Du får inte börja använda ditt bygge innan länsstyrelsen har gjort en besiktning. Du är därför skyldig att meddela dem när du är klar. De ska då inom 4 veckor göra en besiktning där man kontrollerar att du har följt förprövningsbeslutet. Har du inte följt beslutet eller om du inte är helt färdig när de besiktigar så måste de oftast göra en ombesiktning.

Avgifter

Att förpröva ett stall kostar ingenting. Däremot kan det bli dyrt att bygga om du inte följer förprövningsreglerna.

Om du genomför en förprövningspliktig åtgärd utan förprövning ska länsstyrelsen förbjuda dig att ha djur i utrymmet. Om stallet ändå uppfyller djurskyddsbestämmelserna ska de godkänna det i efterhand genom en så kallad efterhandsprövning.

Om du ägde stallet när åtgärden utfördes utan förprövning, måste du betala en avgift som är 12 000 kronor eller 24 000 kronor beroende på åtgärdens omfattning. Ända upp till 5 år efter det att åtgärden påbörjades kan du bli tvungen att betala en sådan avgift.

Ibland behöver du inte förpröva

Du behöver bara förpröva om antalet hästar som rymts på fastigheten efter att åtgärden är klar kommer att vara fler eller lika med 5. (Föl som inte är avvanda och som hålls tillsammans med stoet ska inte räknas med.)

Oavsett hur många djurplatser du har på fastigheten behöver du inte förpröva

- om du reparerar eller underhåller utan att ändra stallets planslösning
- tillfälliga sjukboxar
- tillfälliga boxar som uppförs i anslutning till tävling och som tas bort inom fem dygn från det att tävlingen är avslutad
- ligghallar som rymmer högst 10 hästar (med ligghall menas ett stall med liggplatser för lösgående djur). Djuren hålls inte instängda i stallet utan kan själv välja när de vill använda det).
- byggnad som endast avser att ge väderskydd (t.ex. vindskydd) för högst 10 hästar när de hålls utomhus.
- Du behöver heller inte förpröva om den enda åtgärden du ska göra i stallavdelningen är att uppföra en permanent sjukbox avsedd för 1 häst.

I vissa fall kan du göra en förhandsanmälan i stället för att förpröva

Om du ska göra en mindre om- eller tillbyggnad i en stallavdelning som du har förprövat tidigare behöver du i vissa fall inte förpröva. Då kan du i stället göra en enkel anmälan till länsstyrelsen innan du påbörjar åtgärden, s.k. förhandsanmälan. För att få göra en förhandsanmälan krävs dock att samtliga kriterier nedan är uppfyllda:

- stallavdelningen är i enlighet med länsstyrelsens senaste förprövningsbeslut
- åtgärden berör endast sådan djurkategori som du redan håller i stallavdelningen
- djurplatserna du ska bygga kommer att bestå av samma inhysningssystem som redan används i stallavdelningen för den berörda djurkategorin
- antalet platser som du ska bygga kommer efter åtgärden att motsvara högst 20 procent av det totala antalet sådana platser i stallavdelningen.

Om du är osäker på om du har rätt att göra en förhandsanmälan bör du kontakta din länsstyrelse för information.

Så här gör du en förhandsanmälan

Var noga med att du använder rätt blankett när du gör din förhandsanmälan. Den blankett du ska använda har nummer D173 C och heter *Förhandsanmälan – enligt 9 § Statens jordbruksverks föreskrifter (2012:12) om förprovning med anledning av mindre om- eller tillbyggnad*. Du kan hämta blanketten på Jordbruksverkets webbplats eller beställa den hos din länsstyrelse.

Blanketten ska du fylla i och skicka till länsstyrelsen i det län där du har din anläggning. Utöver blanketten måste du bifoga två exemplar av skalenäliga plan- respektive sektionsritningar. Du kan till exempel använda de gamla förprövningsritningarna

som du kompletterar. Ritningarna ska tydligt visa vilka djurplatser som du tänker bygga och vilka djurplatser som är befintliga. Det är en fördel om du också bifogar en situationsplan över gården och markerar vilken byggnad som åtgärden kommer att göras i.

När din förhandsanmälan har kommit in till länsstyrelsen får du en bekräftelse på det. De kontrollerar också att de uppgifter som efterfrågas är redovisade. Om så är fallet gör de ingen ytterligare åtgärd. Om din förhandsanmälan har brister kommer de att begära att du kompletterar den.

Om du är berättigad att göra en förhandsanmälan får du påbörja åtgärden så fort länsstyrelsen fått din förhandsanmälan. Du behöver alltså inte invänta besked från dem. Eftersom någon särskild besiktning av djurutrymmet inte krävs vid en förhandsanmälan, får du använda djurutrymmet när åtgärden är färdig.

Vid en förhandsanmälan granskar och godkänner inte länsstyrelsen utrymmet för den planerade djurhållningen. Det innebär att du tar eget ansvar för att utrymmet utformas och används på ett sätt som är tillåtet enligt djurskyddsbestämmelserna. Om utrymmet inte uppfyller bestämmelserna kan de kräva att du i efterhand åtgärdar bristerna eller förbjuda fortsatt djurhållning i utrymmet om bristerna är allvarliga.

Även om du inte behöver förpröva måste du följa reglerna för till exempel mått och utformning.

Hästen får inte utsättas för skada eller lidande under transporten.

Transport av hästar

Du måste försäkra dig om att din häst transporteras på ett säkert sätt. Hästen får inte riskera att utsättas för skada eller lidande.

Huvudregler

- Du får bara transportera din häst när det är lämpligt att transportera den.
- Om det behövs ska du kunna sköta om hästen under transporten.
- En häst som är sjuk eller skadad får inte transporteras.
- Om det behövs ska du kunna sätta in skiljeväggar i utrymmet som skyddar hästen.
- Utrymmet där hästen transporteras ska ha god ventilation.
- När hästen lastas i eller ur fordonet ska du använda lämplig utrustning som till exempel lastramper.
- Rampen ska om det behövs ha räcken och tvärgående ribbor som gör att hästen inte faller av rampen eller halkar.
- Lastramperna ska ha så liten lutning som möjligt.
- Hästpasset ska medföras vid transport.

Undantag

Du får transportera en sjuk eller skadad häst till och från veterinär.

Transporttid, grundregel

- Du får transportera din häst upp till 8 timmar.
- Under transporten ska du se till hästen minst varannan timme.

I övrigt gäller 6 kap. 9–11§§ i Jordbruksverkets föreskrifter för transport av levande djur (SJVFS 2010:2). Se Jordbruksverkets webbplats för mer information.

Transporttid, undantag

En häst får transporteras över 8 timmar om fordonet uppfyller de särskilda kraven för det. Dessa krav finns i 5 kap. 9 § i Jordbruksverkets föreskrifter för transport av levande djur (SJVFS 2010:2). Maximal transporttid för registrerade hästar inom Sverige är 14 + 14 timmar, med minst en timmes vila med foder och vatten däremellan.

Dräktiga ston, grundregel

Du får inte transportera ett dräktigt sto:

- senare än 35 dygn före den beräknade fölningen.
- tidigare än 7 dygn efter fölningen.

Dräktiga ston, undantag

Tar transporten längre tid än 1 dygn är gränsen för transport före följningen 42 dygn.

Föl

Ett föl måste vara minst 7 dagar och naveln måste vara läkt innan du får transportera det.

Skyltar

Du måste skylta motordrivna fordon och släp som du transporterar hästar i.

- Det ska framgå att det är levande djur i fordonet.
- Skyltarna ska vara lätta att läsa på håll.

Transporter utomlands

Grundregel

När du åker utomlands ska din häst

- ha hälsointyg utfärdat av officiell veterinär
- ha hästpass.

Om hästen har hästpass och rätt att införas i stambok – din häst räknas då som registrerad – behöver du inte ha någon färdjournal för resan, utan bara transporthandlingar (se nedan). Observera att en häst för slakt alltid, om den fraktas utomlands, måste åtföljas av färdjournal.

Om du är registrerad transportör (se nedan) ska du se till att ha transporthandlingar med dig där hästens ursprung och ägare, avreseort, datum och tid för resstart, bestämmelseort och förväntad transporttid framgår. Man kan använda en särskild blankett (D200) som finns att hämta på Jordbruksverkets webbplats. Transporthandlingarna behöver inte sändas någonstans, utan ska förvaras i bilen.

Undantag

För transport av tävlingshästar inom Norden gäller vissa undantag från kravet på hälsointyg.

Du kan läsa mer om transporter utomlands och färdjournaler på Jordbruksverkets webbplats. Där kan du även hämta blanketten för färdjournal och transporthandlingar.

Registrerad transportör

EU:s förordning om transport av djur ska tillämpas på djurtransporter som har samband med ekonomisk verksamhet. Men förordningen definierar inte begreppet ”ekonomisk verksamhet”. Det måste tolkas genom riktlinjer. Följande verksamheter är exempel på vad som omfattas av EU:s förordning

- Transporter av djur där transportören tar betalt för transporten
- Transporter inom professionell trav- och galoppverksamhet, A-tränare
- Transporter inom professionell tävlingsryttare-/tävlingskuskverksamhet
- Transporter i samband med yrkesmässig avelsverksamhet
- Transporter som utförs av djurhandlare

Även om du omfattas av ovanstående gäller undantag vid

- transport av egna hästar till veterinär
- transporter av egna djur i mindre omfattning (högst åtta transporter per år) som är kortare än 65 km
- transporter av egna djur till bete (årstidsbundna)

Följande verksamheter är exempel på vad som inte omfattas av EU:s förordning

- Transporter som utförs av eller för hobbyryttare eller kusk
- Transporter i samband med amatörtrav- och galoppverksamhet, B-tränare
- Transporter till och från fodervärd
- Transporter i samband med amatöruppvisning, till exempel riddarspel
- Transporter i samband med utbildningsverksamhet och ridskolor i normalfallet
- Transporter av ridskolehästar till/från tävling

Om du transporterar hästar måste du själv bedöma i vilken kategori just din verksamhet hamnar i. Eftersom bedömningarna av EU-förordningen kan variera mellan länder, måste man också inför transporter utomlands ta reda på vilka regler och riktlinjer som gäller i respektive land. Se mera information på Jordbruksverkets webbplats.

Ansvar och utbildningskrav för registrerade transportörer

Om du kör dina eller andras hästar på ett sätt som omfattas av EU:s transportförordning ska du

- registrera dig som transportör och få ett transportörstillstånd
- låta besiktiga ditt fordon och få det godkänt
- se till att den som kör transportfordon med hästar i din ekonomiska verksamhet har ett kompetensbevis
- i de fall chauffören inte ansvarar för skötsel, se till att den som sköter djuren ha ett kompetensbevis.

Se Jordbruksverkets webbplats för lista på godkända utbildare.

Dopning eller andra olämpliga åtgärder som påverkar din hästs prestationsförmåga eller temperament är inte tillåtet.

Träning och tävling med hästar

Du får inte träna eller tävla med dina hästar på ett sådant sätt att de utsätts för lidande. Du får inte heller utsätta dina hästar för dopning eller andra olämpliga åtgärder som påverkar deras prestationsförmåga eller temperament under träning eller tävling.

En häst som du tränar eller tävlar med ska vara fri från skada och sjukdom som kan förorsaka lidande. Du som tränar eller tävlar med hästen är ansvarig för att de prestationskrav som ställs är anpassade till hästens fysiska och psykiska förmåga.

Du får inte använda utrustning eller hjälpmedel som kan medföra skada eller annat lidande. Du som tävlar med en häst är skyldig att veterinärbesiktiga hästen före tävlingen om det är en tävling där veterinärbesiktning krävs. Du är också skyldig att följa veterinärens anvisningar för hur hästen ska användas på tävlingsområdet eller för deltagandet i tävlingen.

Dopning

Du får inte påverka en hästs prestationsförmåga eller temperament vid träning eller tävling genom att tillföra läkemedel, läkemedels-substanser eller andra ämnen. Du får heller inte påverka hästens prestationsförmåga eller temperament genom annan behandling som till exempel akupunktur och ultraljud eller andra åtgärder såsom barrering.

Det finns karenstider för olika medicinska preparat, substanser och andra behandlingar. Mer information om karenstider för olika preparat och behandlingar finns i bilaga 2 Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2010:45) om träning och tävling med djur.

Tillstånd för verksamhet med hästar söker du hos länsstyrelsen.

Tillstånd för verksamhet med hästar

I vissa fall behöver du tillstånd från länsstyrelsen för att bedriva hästverksamhet. Tillstånden har införts för att länsstyrelsen ska se till att hästarna har det bra, att du har tillräckliga kunskaper för att bedriva din hästverksamhet och att anläggningarna där hästarna ska vistas är lämpliga.

Du behöver ha ett tillstånd när du

- ansvarar för 10 hästar eller fler som är äldre än 24 månader, till exempel om du äger dem eller har dem på foder
- hyr ut 4 eller fler hästar per år, till exempel turridningsverksamhet
- föder upp 4 eller fler hästar per år
- säljer 4 eller fler hästar per år
- samtidigt förvarar eller utfodrar 4 eller fler hästar, till exempel hyr ut boxplatser i ett stall. Din avsikt ska vara att det är något som sker samtidigt och regelbundet, det vill säga inte bara någon tillfällig inhysning
- har ridskoleverksamhet
- har yrkesmässig hästverksamhet.

Söka tillstånd

Du söker tillstånd hos den länsstyrelsen där du har din verksamhet. Du hittar blanketter på Jordbruksverkets webbplats. Du kan också beställa blanketten från din länsstyrelse.

Exempel på när tillstånd behövs

Här kan du läsa om några vanliga hästverksamheter och om du behöver ha tillstånd för dem eller inte.

Inackorderingsstall

Äger du ett stall och hyr ut 4 eller fler stallplatser, behöver du oftast ha ett tillstånd. Du behöver tillstånd oberoende av om du hjälper till med skötseln av hästarna eller inte. Även om du hyr ut hela stallet behöver du tillstånd. Det tillfälle då du som stallägare i regel inte behöver tillstånd är om du överlåtitt drift och underhåll av anläggningen till hyresgästerna eller arrendatorerna.

Du som är hyresgäst behöver inget tillstånd för att du hyr in dina hästar hos någon annan. Beroende på hur många hästar du äger eller vilken verksamhet du bedriver kan du dock behöva tillstånd för annan verksamhet, till exempel om att du har avelsverksamhet.

Ridskola

Driver du en ridskola måste du ha tillstånd. Som ridskola avses en verksamhet där du regelbundet erbjuder ridlektioner med skolans hästar. Undervisar du enbart ryttare som rider på sina egna hästar behöver du inget tillstånd för ridskoleverksamhet.

Om du förutom ridskoleverksamheten även har inackordering av privathästar eller avelsverksamhet måste du också ha tillstånd för just dessa verksamheter.

Hästar på sommarbete

När du tar emot 4 hästar eller fler samtidigt på sommarbete måste du ha tillstånd. En förutsättning är dock att du har för avsikt att ta emot hästar på sommarbete år efter år.

Stuteri

Om du har ett stuteri kan det finnas flera delar du behöver tillstånd för, till exempel om du äger 10 eller fler hästar, om det föds 4 eller fler föl per år och du säljer de föl du föder upp. Om du tar emot ston för betäckning behöver du tillstånd ifall 4 eller fler ston samtidigt vistas på din gård.

Bedriver du stuteriet yrkesmässigt behöver du alltid ha tillstånd för verksamheten.

Hästmarknad

Du som anordnar hästmarknad behöver inte ha något tillstånd. Du som däremot säljer hästar på marknaden behöver i regel tillstånd.

Hästförmedling

Om du förmedlar hästar genom att fungera som mellanhand mellan hästägare och köpare behöver du inget tillstånd. Tar du däremot emot hästar i syfte att hitta nya ägare åt dem behöver du ha ett tillstånd.

Körning med häst och vagn

Om du regelbundet hyr ut häst och vagn till turister som själva kör ekipaget behöver du tillstånd eftersom du hyr ut hästar. Om du däremot alltid själv kör din häst och skjutsar till exempel turister eller brudpar behöver du inte tillstånd för verksamheten.

Träning av hästar

Du behöver inte ha tillstånd för själva träningen av hästar eller ryttare. Däremot behöver du tillstånd om du tar emot 4 hästar eller fler på din anläggning för till exempel träning. Du behöver också tillstånd om du yrkesmässigt tar emot hästar, oberoende av hur många det är.

Turridning

När du har 4 hästar eller fler som du använder i turridning behöver du tillstånd. Bedriver du turridningen yrkesmässigt behöver du alltid ha tillstånd oberoende av hur många hästar du har.

Om reglerna inte följs

Om du inte följer djurskyddsreglerna kan kontrollmyndigheterna, det vill säga länsstyrelserna, besluta om förelägganden och förbud. Länsstyrelserna kan fatta beslut om omhändertagande av djur samt förbud om att hålla och sköta hästar. Om du med uppsåt eller av oaktsamhet bryter mot djurskyddsreglerna kan du dömas till böter eller fängelse i högst två år.

Bryter du mot djurskyddsreglerna kan du dömas till böter eller fängelse.

Lagstiftning

Broschyren är en sammanfattning av djurskyddslagen, djurskyddsförordningen samt föreskrifter och allmänna råd för hästar. Vill du läsa de fullständiga reglerna hittar du dem i:

- Djurskyddslagen (SFS 1988:534)
- Djurskyddsförordningen (SFS 1988:539)
- Djurskyddsmyndighetens föreskrifter och allmänna råd om hästhållning (DFS 2007:6)
- Statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 2012:12) om förprovning
- Djurskyddsmyndighetens föreskrifter om kravet på tillstånd enligt 16 § djurskyddslagen (DFS 2004:5)
- Rådets förordning om skydd av djur under transport och därmed sammanhängande förfaranden (EG 1/2005)
- Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd om transport av levande djur (SJVFS 2010:2)
- Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd om träning och tävling med djur (SJVFS 2010:45)

Du hittar föreskrifterna på Jordbruksverkets webbplats www.jordbruksverket.se

Vill du veta mer?

Besök Jordbruksverkets webbplats www.jordbruksverket.se

- läs om hur du ska sköta din häst
- läs de fullständiga föreskrifterna för hästar
- hämta eller beställ blanketter och trycksaker.

Kontakta Jordbruksverkets kundtjänst

Jordbruksverkets kundtjänst har öppet vardagar 8.00–16.30. Du når kundtjänst på telefon 0771-223 223.

Kontakta din länsstyrelse när du har frågor som gäller djurskydd.

Jordbruksverket
551 82 Jönköping
Tfn 0771-223 223 (kundtjänst), 036-15 50 00 (vx)
E-post: jordbruksverket@jordbruksverket.se
www.jordbruksverket.se

ISSN 1102-8025 JO14:2